

**Помаза-Пономаренко А.Л., д.держ.упр., с.д.,
нач. наук. відділу проблем державної безпеки, навч.-наук.-вироб. центру
Національного університету цивільного захисту України**

СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У ДОВОЄННИЙ І ВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

У період з січня по квітень 2022 року було проведено соціологічне дослідження шляхом опитування експертів (анкета розроблена та поширена за допомогою Google форми). Експертами виступили магістри державного управління (публічного управління), державні службовці, працівники органів місцевого самоврядування, аспіранти (ад'юнкти), наукові та науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти з різних регіонів України (Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Харківської, Хмельницької, Херсонської та ін. областей). Аналіз даних, отриманих під час проведеного соціологічного дослідження, дає підстави стверджувати, що фахівці висловлюють загальну думку щодо таких аспектів:

1) рівень національної безпеки в Україні є надзвичайно низьким;

2) відповідальність за це несуть, насамперед, вищі органи влади (Президент, Парламент й Уряд України). При цьому експерти висловлюють спільну позицію, що важливим є забезпечення ефективної взаємодії всіх органів влади в означеній сфері, що функціонують на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях управління;

3) органам регіональної та місцевої влади, а також громадським інституціям й об'єднанням експерти висловлюють найвищий ступінь довіри в напрямку підвищення рівня національної безпеки.

Розгляд даних, отриманих під час проведеного соціологічного дослідження, дає змогу стверджувати, що за доволі короткий проміжок часу вітчизняні експерти кардинально змінили думку щодо факторів, які негативно впливають на національну безпеку в Україні. Так, ще в січні 2022 р. фахівці вважали, що найбільший вплив чинять ендогенні чинники (внутрішні), а, починаючи з 24.02.2022 р., вони висловлюють ствердну позицію, за якої зовнішні фактори є найбільш згубними для національної безпеки нашої країни.

Як наслідок, експерти змінили думку щодо заходів, які слід вживати з метою підвищення рівня національної безпеки України. На думку експертів, у січні 2022 р. необхідно було проводити структурні реформи, підвищувати рівень довіри населення, протидіяти виявами корупції тощо. З лютого по квітень 2022 р. фахівці наполягають на доцільності підвищення обороноздатності країни та супутніх зовнішніх (екзогенних) факторів. До речі, змінилася думка експертів щодо потенціального впливу підвищення рівня соціально-економічного розвитку України на забезпечення її національної безпеки. Так, у січні 2022 р. фахівці зазначали, що формування середнього класу та забезпечення сталого розвитку є одним з пріоритетів функціонування України, а також засобом попередження вияву суспільних конфліктів, хаосу й апатії на її теренах. Разом із тим у лютому-квітні 2022 року фахівці наполягали на зміщенні акцентів у сприйнятті сталості розвитку держави, адже він відсутній як такий протягом останніх 30 років, що уможливило неспроможність України протистояти зовнішній агресії через відставання її у науково-технічному й економічному прогресі.

Крім того, результати експертного опитування підтверджують певну новацію, пов'язану з гарантуванням національної безпеки України, згідно з якою фахівці як представники середнього класу українців виявляють надзвичайну суспільну згуртованість у перспективності підвищення рівня національної безпеки нашої держави. Уважаємо, що даний факт можливо розглядати як вияв парадигмальності у формуванні системи безпеки України, який актуалізується, на жаль, у кризових ситуаціях її функціонування (2004 р., 2014 р., 2022 р.) [1].

Отже, сьогодні в Україні формується нова парадигма щодо гарантування та підвищення рівня її національної безпеки. При цьому тривалий час експерти [2] особливу роль відводять публічній складовій у такому процесі, що представлена органами регіональної та місцевої влади, а також громадськими об'єднаннями. Зважаючи на перспективність аналізу таких аспектів, наші подальші наукові дослідження будуть присвячені саме ним.

Список використаної літератури:

1. Помаза-Пономаренко А. Л., Соціальний розвиток і безпека регіонів: державно-управлінські аспекти: монографія. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2017. 270 с.
2. Trust in Government // OECD. URL: <https://www.oecd.org/gov/trust-in-government.htm>.